

Otevřené chrámy byly rekordní a stavěly na spolupráci

Jana Praisová
7. prosinec 2022

Ostrava – Rekordní počet návštěvníků a otevřených sakrálních staveb zaznamenal šestý ročník Otevřených chrámů. Do třiceti pěti kostelů a dvou zpřístupněných věží zavítalo téměř 240 tisíc lidí. V hlavní sezóně od 1. 5. do 30. 10. 2022 se do této akce zapojilo o devět objektů více než v první sezóně v roce 2017 a návštěvníkům se věnovalo na 150 vyškolených průvodců. Pět kostelů je v rámci aktivity otevřeno také celoročně. Spolupráce Biskupství ostravsko-opavského s Moravskoslezským krajem nese ovoce a projevuje se rovněž na dalších úrovních. Partnerství projekt v tomto roce více navázal i s místními komunitami a spolky.

Kostel Panny Marie Sněžné v Tvrdkově-Rudě ve srovnání s loňským rokem navštívil takřka dvojnásobný počet zájemců. Foto: Ivana Bužková / Člověk a Víra

„Projekt Otevřené chrámy se těší velké popularitě, o čemž svědčí zejména narůstající návštěvnost i počet zpřístupněných sakrálních staveb. Moravskoslezský kraj je od samého počátku finančním partnerem této akce, která nejen popularizuje významná sakrální díla v našem kraji, ale je také nabídkou pro ztišení, seznámení se s naší historií a zamyšlení se nad naším životem,“ podtrhuje letošní ročník Lukáš Curylo, jenž jako náměstek hejtmana kraje pro kulturu převzal nad aktivitou záštitu.

Největší návštěvnost zaznamenaly Cvilín, Radhošť a Štramberk

Prvenství v největším počtu návštěvníků uchvátilo poutní místo Cvilín, nazývané též Slezský Svatý kopeček. Ke **kostelu Povýšení svatého Kříže a Panny Marie Sedmibolestné** vystoupalo téměř **37 500 o prohlídku**, což je zhruba o 15 300 více než v loňském roce a může to souviset se znovuotevřením rozhledny na Cvilíně. Svě místo na předních příčkách uhájila **radhošťská kaple sv. Cyrila a Metoděje**. Tuto nejvýše položenou církevní stavbu v České republice navštívilo v rámci projektu **29 415 turistů**. Pozadu nezůstávají ani **kostel sv. Jana Nepomuckého ve Štramberku** se svými **27 a půl tisíci návštěvníky** a **katedrála Božského Spasitele v Ostravě s 26 a půl tisíci lidmi**. Zájem nadále stoupá rovněž o zaniklé město Karviná-Doly, kam do **kostela sv. Petra z Alkantary** zavítalo v rámci Otevřených chrámů **přes 11 tisíc příchozích**. Komentovaných prohlídek tzv. šikmého kostela využilo také více místních obyvatel z celého regionu, ze škol, kroužků, sdružení, spolků, farností, ale taktéž rodin a jednotlivců. Zajímala je stará Karviná jako místo spojené s historií jejich regionu, ale i s historií jejich vlastních rodin. Do staré Karviné mnohem častěji přijížděli rovněž její bývalí obyvatelé, aby vzpomínali a ukázali svým potomkům místa, kde bydleli, pracovali, chodili do školy nebo na nákup. Návštěvnost Karvinska se tedy díky knize Karin Lednické Šikmý kostel zvýšila, což se odrazilo také v prohlídkách kostela Povýšení sv. Kříže ve Fryštáku. Zajímavé hosty sem přivedl taktéž ambasador projektu Lukáš Curylo: „I letos jsem navštívil několik chrámů zpřístupněných v rámci tohoto projektu. Jedna z těchto návštěv byla pro mě obzvláště významná, a to když jsem přivedl do „šikmého“ kostela sv. Petra z Alkantary v Karviné své kolegy z Evropského hospodářského a sociálního výboru. Lidé z různých částí Evropy obdivovali nejen samotný kostel, ale byli velmi pohnuti příběhem staré Karviné. Mnozí území tak silně ovlivněné důlní činností viděli poprvé v životě. Pevně věřím, že i mnozí z vás navštívili v rámci svých toulek po našem kraji některý z takto otevřených chrámů a využili tak tuto nabídku.“

Pomyslnými skokany roku lze nazvat místa, kam ve srovnání s loňským rokem přišel takřka dvojnásobný počet zájemců. Řadí se mezi ně odlehlý kout Rýmařovska – kostel Panny Marie Sněžné v Tvrdkově-Rudě, dále Hlučín, ale i chrám ve Fulneku a evangelický Kristův kostel v Ostravě.

Nováčci Otevřených chrámů

Tři kostely se v letošním roce do projektu zapojily poprvé – **kostel sv. Ondřeje v Hodslavicích, kostel Panny Marie Královny v Ostravě – Mariánských Horách a kostel sv. Mikuláše v Bílovci**. „Popsala bych je jako tři solitéry, z nichž každý byl něčím ojedinělý. Kostel Panny Marie Královny jistě zaujal svou velikostí, patří mezi největší chrámy na Moravě. Po prohlídce kostela sv. Mikuláše mohl návštěvník vystoupat po 143 schodech na věž a odměnou mu byl výhled na pohoří Moravskoslezských Beskyd a směrem k Ostravě. Kostelík v Hodslavicích je zase vzácným dokladem pozdně gotického dřevěného stavitelství,“ vypočítává, proč tito nováčci stáli za návštěvu, koordinátorka církevní turistiky Andrea Węglarzyová.

Celoročně zůstává otevřeno pět kostelů včetně oceněného Fulneku

Kdo rád putuje i mimo sezónu, má možnost navštívit pět kostelů, jež zůstávají otevřené celoročně. Jsou to **katedrála Božského Spasitele v Ostravě** – zde návštěvník kromě prohlídky sakrálních prostor vždy najde i nějakou zajímavou výstavu. Pak také dva opravené objekty – **konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie v Opavě** a **kostel Nejsvětější Trojice ve Fulneku**, jenž byl navíc letos oceněn generální ředitelkou Národního památkového ústavu v rámci cen Patrimonium pro futuro jako důležitý počin v památkové péči za loňský rok v Moravskoslezském kraji. Podívat se lze též do **kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie ve Starém Městě u Bruntálu** a **dřevěného kostelíka sv. Michaela archanděla v Řepištích**. „Nově je do konce roku otevřen poutní **kostel Povýšení sv. Kříže a Panny Marie Sedmibolestné na Cvilíně** s tím, že od ledna roku 2023 bude také otevřen celoročně,“ upřesňuje koordinátorka.

Otevřené chrámy rozvíjejí spolupráci s místními komunitami a spolky

Několikaletá praxe, nápady a dobré jméno projektu zcela přirozeně vedly k navázání spolupráce s místními komunitami a spolky. „Pozitivní moment, který bychom chtěli rozvíjet, je partnerství více aktérů. Smysluplnost se projevila na celé čáře **v Hodslavicích**,“ nastiňuje Andrea Węglarzyová. Díky místní aktivní komunitě, obci a Muzeu Novojičínska, které spravuje rodný dům Františka Palackého, se podařilo Hodslavice výrazněji zviditelnit na kulturní mapě Moravskoslezského kraje. „Sladili jsme otevírací hodiny nejstaršího dřevěného kostela v kraji a rodného domu. Místní zase vytvořili domácí přátelskou atmosféru, když umožnili návštěvníkům dát si dobrou kávu a domácí perníček František ve venkovní samoobslužné minikavárně,“ pochvaluje si. Díky tomu si kostel sv. Ondřeje, ačkoli nováček, nijak nezaadá s takovými stálými matadory, jako jsou např. kostel sv. Mikuláše v Ludgeřovicích nebo příborský chrám Narození Panny Marie. Hodslavická památka se s průměrnou návštěvností 7,73 osob za hodinu suverénně zařadila do první poloviny všech účastníků projektu. Dobrá praxe v angažovanosti a i finanční spoluúčasti se podařila rovněž v případě **kostela Panny Marie Královny v Ostravě – Mariánských Horách**. „I přes počáteční obavy, zda hosté do mariánskohorského kostela o víkendech zavítají, se farníci vrhli do akce a výsledek na sebe nenechal dlouho čekat,“ pokračuje ve výčtu pracovnice biskupství: „Jejich nadšení bylo oceněno návštěvou přes tisíc lidí i přesto, že se do třetího největšího chrámu mohli podívat pouze o sobotách a nedělích.“

Komunitní život, cestovní ruch a šíření duchovních hodnot už několik let podporují také ve Frýdku. **Věž kostela sv. Jana Křtitele** kromě zpřístupnění nádherného výhledu na město a Beskydy nabízela i řadu kulturních zážitků, které připravoval spolek Galerie Věž, z.s. „Kromě literárních a hudebních večerů mohli návštěvníci věže v letošní sezóně vidět světelnou instalaci Jana Adamuse a Ondřeje Bělíci, která uvnitř věže pomocí projekce umožnila návštěvníkům zažít jakoby průlet přes jádro Země až na druhou stranu zeměkoule,“ popisuje koordinátorka, která též oceňuje též silné partnerství mezi spolkem Stará Karviná, z.s., a Karin Lednickou, spolu s farností, městem Karviná a Biskupstvím ostravsko-opavským.

Závěrem

„Počet kostelů, jež byly otevřeny také o státních svátcích, narůstá a v tomto trendu chceme pokračovat. Bez povšimnutí nelze nechat ani příležitost návštěvy kostelů ve dnech Památky zemřelých a Všech svatých, v jejichž bezprostředním okolí je hřbitov. Jeden příklad za všechny: **Dřevěný kostel sv. Prokopa a Barbory v Kunčicích pod Ondřejníkem** má v podvečer uprostřed svícemi nasvětleného hřbitova nejen neopakovatelnou intimní atmosféru, ale poskytuje prostor pro krátké ztišení až třem stům návštěvníkům denně. I v tomto případě se jedná o vstřícnou spolupráci s obcí, která část průvodcovské služby financovala,“ uzavírá Andrea Węglarzyová.

Otevřené chrámy mají nový web

Více informací o jednotlivých církevních objektech, které jsou do projektu zapojené, otevírací doba, mapa a odkazy na partnery najdou zájemci od letošního roku nově na webu www.otevrenechramy.cz.